

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tannis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kon-
trakt korting.

Door God langs een omweg geleid

Maar God leidde het volk om lang de weg van de woestijn der Schelfzee. Ex. 13 : 18a.

Gods weg is altijd de beste! Dit zal alleen de levende geloofsbeoefening zeggen, als Hij er ons Zelf voor inwint. Anders heeft het vlees nog al eens bedenkingen tegen Gods weg. Dit vooral, als de moeilijkheden komen, de strijd niet gespaard blijft, bijvoorbeeld een langdurig ziekbed, of verlies van dierbaren, of tegenslag in zaken. Wat kan het vlees murmureren. God bespaart Zijn kinderen de strijd niet, noch natuurlijk, noch geestelijk. Hun weg is niet enkel voor-
spoed. Dit zien wij ook in de weg, die Hij met Israël houdt. Toen Israël uit Egypte geleid werd, optrok naar het beloofde land, leidde de Heere het niet langs de gebruikelijke weg, die langs de Middellandse Zee naar Gaza loopt. Dan zouden zij in tien dagen het doel van de tocht bereikt hebben. Doch de Heere had er een wijze bedoe-
ling mee, dien weg te mijden.

Indien Israël langs de gewone weg naar Kanaän was gegaan, hadden zij al spoedig sterke volken tegenover zich gevonden, om hun de doortocht te betwisten. Hoe zouden zij dan, als slavenvolk, tegen de krijgshaftige Filistijnen zich verdedigen? Zij zouden weer naar Egypte terug willen keren. Daarom voert God hen door de woestijn naar de Rode Zee. Daar dreigt het gevaar niet zo. Daar sluit Hij straks de wateren achter hen toe, waar-
door de terugkeer onmogelijk is. Geestelijk Israël, uw terugkeer is óók onmogelijk.

Hoe geheel anders hadden zij zich de weg naar Kanaän voorgesteld. Mocht aanvankelijk de weg, waarlangs zij door God geleid werden, de weg, Hij voor hen afgebakend had, onbegrijpelijk lijken, uiteindelijk blijkt, dat Hij in Zijn wijsheid de beste gekozen had.

Zij dachten van Ramésés naar Sukkoth en van Sukkoth in een rechte lijn naar Kanaän te zullen gaan, doch, God leidt ze een heel andere kant uit; verder van Kanaän af in plaats van er naar toe. Zo leidt Hij vaak Zijn volk, anders dan men-
senverstand zou menen, op eenzaam ongebaande wegen, waar het oog geen doortocht ziet en alzo niet het beloofde land.

Zo vergaat het Zijn kind nog wel. Als het een eindwegs een rechte weg heeft, ziet men het land; doch komt men dan weer in een omweg, dan is men het uitzicht weer kwijt, voor het ge-
voel veel verder af, al is men er soms ook dichtbij. Het is te verstaan als men verdrietig wordt op de weg, als men ziet, dat Gods weg lijnrecht tegen hun weg ingaat, hun tekening van de weg naar het beloofde land heel niet klopt.

Israël had zich de weg naar Kanaän voorgesteld als een rechte, lieflijke en gemakkelijke weg, zonder strijd, moeite en hindernissen: Och, zo zingt de ziel eerst nog wel: „Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort” Doch bij Ethan begon het al: terug, inplaats vooruit. Van de Rode Zee inplaats naar Filistea. De weg wordt hoe langer hoe moeilijker tot ze te Pi-Hachiroth voor de zee staan. Daar kunnen zij niet door, is geen pad. Zal het hier omkomen zijn? Zij zien geen uitkomst. Zullen zij moeten verdrinken of vallen in Farao's handen, die hen met zijn krijgswagens nadert? Doch, dat duldt God niet. Dan zou Hij de Getrouwe niet zijn.

Langs een omweg leidt Hij naar Kanaän.

Israël moest de woestijn in, waar niets groeit. Daar zullen zij ook de woestijn van hun hart, in dodigheid leren kennen: onbekwaam om God te verheerlijken.

Och, eigen gekozen wegen dunken ons vaak de beste. Doch, waar komen zij er mee uit?

Ja maar Wat ja maar? Wel, met Israël liep het toch ook in Gods weg op het onmogelijke uit bij de zee? Zeker! doch de Heere zeide tot Mozes: „Zeg de kinderen Israëls, dat zij voort-
trekken”; en God baande een pad door de zee. Gods wijsheid liefde, trouw en almacht maakt het wel. Zeker, Hij leidt niet opeens in Kanaän. Hij laat ze in de woestijn der wereld omdwalen door velerlei beproevingen. Doch vergeet niet: onder Zijn geleide. Hij verliest ze geen ogenblik uit het oog, al verstaan zij dit altijd niet.

Voorwaar, de wegen waarlangs Hij Zijn volk leidt zijn weliswaar onbegrijpelijk, doch zij zijn de beste naar het doel.

Leidt Hij u ook? Of gij uzelf?

De Heere, trekt met Zijn volk op. Hij is hun licht in donkerheid, hun Elim in de woestijn. Voor wie door Hem geleid wordt, moet en zal het goed komen.

Zalig, die Hem kinderlijk volgen mag, al gaat het langs een omweg. Hier is een oefenschool waarop de lessen worden geleerd aangaande Gods- en zelfkennis. Alles valt aan het eind mee. Wie ook tegenvalt, gij uzelf het meest, de Heere niet. Hij maakt alles wel!

Hij maakt alles wel!

Zong Asaf niet:

„Uw weg is in de zee. Uw pad in grote wateren, en Uwe voetstappen werden niet bekend. Gij leidde Uw volk als een kudde, door de hand van Mozes en Aäron”.

(Ps. 77 : 20 - 21)

Leidt Hij ons zo door de betere Mozes naar het Kanaän der eeuwige rust?

Dan: het omzwerven ten einde en thuis, in de rust, die er overblijft voor het volk van God.

Ds. J. van Doorn.

Naar de katechisatie

134

DE WET DES HEEREN (4).

Door de eeuwen heen heeft Gods Kerk te doen gehad met het vraagstuk van de verhouding tus-
sen wet en Evangelie.

Eenzijds ging en gaat de strijd tegen het NO-
MISME d.w.z. dat men door de werken der Wet wil zalig worden. Dat is leven uit een verbroken werkverbond, wat ieder mens als in 't bloed zit van nature.

Anderzijds gaat de strijd tegen het ANTI-NO-
MIANISME, waarbij men de Wet opzij zet als vervuld door Christus, waarover we reeds ge-
handeld hebben.

Vandaag keert men de orde om: eerst het Evan-
gelie en dan de Wet. Ook daarover hebben we het gehad.

De Kerk heeft in haar belijdenis altijd gehand-
haafd: de Wet als KENBRON der ellende en als

VAN DE REDACTIE

Wie kan mij helpen aan het juiste adres van H. Malestein, Huygenlaan 20, Spakenburg? Het laat-
ste no. werd door de P.T.T. retour gezonden met de mededeling: op dit adres onbekend. Bij voor-
baat mijn dank.

Bij vernieuwing werden wij weer verrast met ver-
schillende giften en overbetalingen, in totaal f 547,50; daarvoor weer onze hartelijke dank. Eveneens dank aan hen die ons een nieuwe abon-
né opgaven, waaronder er waren die één of meer-
dere abonnement(en) voor eigen rekening na-
men. Is dit geen voorbeeld ter navolging? Wij mo-
gen weer melding maken van een 8-tal nieuwe
abonnees, zo blijft het lezersgetal steeds in stij-
gende lijn. Bij de voortduur blijven wij „Bewaar
het Pand” bij al onze abonnees aanbevelen.
Gironummer 70.43.50, t.n.v. Adm. „Bewaar het
Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn.
v. d. L.

LEEFREGEL der dankbaarheid. Zondag 2 en 34.
Want toch het leven der dankbaarheid zal Gods
kind niet zelf kunnen leiden en regelen. Onze
Heidelberger stelt in Zondag 1 de drie stukken,
welke nodig zijn om in de enige troost te mogen
delen. En daarin laat zij opmerkelijk uitkomen,
dat het in de kennis der ellende en die van de
verlossing en van de dankbaarheid gaat om het
h o e ! Hòe groot mijn zonde en ellende is, h o e
ik van al mijn zonde en ellende verlost worde
en h o e ik Gode voor zulke verlossing zal dank-
baar zijn.

Het is dus maar niet om het even, hoe men
zijn ellende leert kennen, hoe men verlost wordt
en hoe men dankbaar zal zijn.

Wat de dankbaarheid betreft, zal zij moeten ge-
leid worden naar een bepaalde maatstaf en be-
antwoorden aan een bepaalde toetsteen. De Ka-
techismus leert, dat de goede werken, zullen zij
waarlijk „geestelijk” goede werken zijn, moeten
geschieden UIT EEN WAAR GELOOF, n a a r
d e W e t G o d s en tot Gods eer.

Dus: naar de Wet Gods.

De Katechismus bedoelt geen wetticisme. Zij ziet
de Wet hier als LEEFREGEL, der dankbaarheid. Zij
geeft aan, hoe God wil dat het leven der
genade zal beoefend worden. Gods kind wordt
in dit verband wel w e t t e l i j k ! Het is zo zeer
misleidend, dat men tegenwoordig zoveel dingen
kwalificeert en veroordeelt als „wettisch”, na-
melijk als wettische dienstbaarheid, waartegen
Paulus zo waarschuwt. En men beseft blijkbaar
niet, dat „wettisch” heel iets anders is als „wet-
telijkheid”. Gods kind wordt juist in het leven
der heiligmaking verbonden aan Gods Wet als
l i e f d e - w e t ! Zie psalm 119.

Die liefde-wet nu is als een „leefregel”, als een
„richtsnoer”. Ach, wat zou er van het geestelijk
leven van Gods volk terechtkomen, wanneer het
zichzelf moest leiden? Neen, Gods Wet geeft de
juiste maatstaf aan, namelijk hoe de Heere het
wil.

We willen dit met een eenvoudig voorbeeld dui-
delijk trachten te maken.

U heeft misschien wel eens een druivenkas be-
zocht. U zag die vele ranken, beladen met heer-
lijke druiventrossen. En waardoor gaf die wijn-
stok nu zulke prachtige trossen te zien? Wel,
omdat die ranken nauwkeurig worden geleid,
langs het raam- of latwerk. Liet de hovenier die
ranken zo maar los in het wilde groeien, dan
was er niets van terechtgekomen. Ze groeiden
wild door elkander heen. Welnu, om de gewenste
vruchten te verkrijgen, bond hij de ranken aan
dat latwerk.

Zo nu heeft de Heere ook Zijn Wet gegeven, opdat de levendgemaakte zondaar zou geleid worden langs het latwerk van Gods Wet als liefde-Wet. David zingt in psalm 119 : 3 (ber.) „Hoe Uw geboën mij tot Uw liefde wekken.” En daarom was het steeds zijn behoefte om in Gods wetten ONDERWEZEN te worden.

We zouden ook kunnen zeggen: wat de rails voor de trein en wat het water is voor de vis, dat is Gods Wet voor het leven der dankbaarheid.

Wat is de Wet des Heeren voor ú?

Zijn we nog zonder God en zonder genade, o, dan liggen wij nog onder de vloek van de Wet. Smeek toch, dat Gods Geest uw ogen opene en om daaruit verlost te worden en gebracht op de smalle weg, die ten leven leidt! Ja, om zo ook het heilgeheim te leren, wat Paulus verklaart in Galaten 2:19: „Want ik ben door de Wet der Wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.”

Urk.

v. L.

Ds. J. van Doorn

Het heeft de Heere behaagd deze geliefde prediker thuis te halen. Onze vriend Ds. Van Doorn is niet meer in het land der levenden. Jongstleden zaterdagmorgen is hij ingeslapen en ging hij over van de strijdende in de triumferende kerk. Het greep ons aan, toen we van zijn overlijden hoorden. Het is voor hem eeuwig winst. Hij heeft zijn wens verkregen. Meer dan 42 jaren heeft hij de kerken mogen dienen en heeft hij als een getrouw dienaar zijn roeping mogen vervullen. We zullen hem missen, maar we gunnen hem de rust, die er over blijft voor het volk van God. De kerk verliest in hem een getrouwe dienaar. Vooral voor de gemeente Doornspijk, waar Ds. Van Doorn de laatste jaren met zoveel zegen mocht arbeiden, is het verlies groot.

Zondag 4 februari jl. dienden we op verzoek van onze vriend zijn gemeente. Het was aanvankelijk de bedoeling daar het Heilig Avondmaal te bedienen. Later veranderde dit. Ds. Van Doorn hoopte, dat hij zelf op zondag 18 februari weer in staat zou zijn om voor te gaan in de bediening van Woord en Sacrament. De weg des Heeren is anders geweest. Nog geen maand later dan die 18e februari mocht hij komen aanzitten aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

We gedenken nog in het bijzonder aan zijn echtgenote, die zo nauw aan haar man verbonden was en nu haar steun mist. De Heere moge haar sterken in deze weg en Hij vervulle Zijn woord, dat Hij een Rechter der weduwen is.

Het is niet mogelijk in dit nummer nog een afzonderlijk artikel aan de arbeid en het leven van de overledene te wijden. Dit zal D.V. in het volgende nummer geschieden. Dan kan ook aandacht geschonken worden aan de begrafenis, die op de dag van de verschijning van dit nummer zal plaatsvinden.

De meditatie in dit nummer is van de overledene. Deze vonden we in een kerkblad van een onzer gemeenten. Deze meditatie laat zien, wie Ds. Van Doorn in zijn prediking was. In hem is nu vervuld, wat hij aan het einde schrijft:

Dan: het omzwerven ten einde en thuis, in de rust, die er overblijft voor met volk van God.

B.

Moet het anders?

Het is een zegen van de Heere, dat we nog een Zondag hebben. Een dag, waarop we met de gemeente kunnen samenkomen. Samenkomen om het Woord Gods te horen. Dat is ook het hoofdoel van de samenkomst der gemeente. We komen niet samen om een dominee te horen of naar een redenaar te luisteren. Wie dit beoogt gaat naar de kerk, om te horen naar hetgeen een mens te zeggen heeft. Het gaat 's Zondags om het Woord, het Woord alleen. Dat Woord moet onze ziel doorhuiveren, ons leven beheersen. Het Woord is de bron des levens. Het zaad der wedergeboorte. De enige voedingsbron. Het licht op het levenspad. De gids op de reis naar de eeuwigheid. Dat Woord beschaamt en bemoedigt. Het breekt af en bouwt op. Door dat Woord wordt, uit genade, Gods kennis, zelfkennis en Christuskennis verkregen. Door dat Woord wordt naar Gods welbehagen leven verwekt, leven versterkt en leven bekroond. Vandaar dat de bediening des Woords van zo'n geweldige, grote betekenis is. Het legt ook aan allen, die het Woord te brengen hebben, de hoge verplichting op, dat Woord van God geheel en dat Woord al-

leen te vertolken. Het Woord moet verkondigd worden. Het is Goddelijke eis. Nu heeft de eeuwen door de prediking van het Woord reeds plaatsgevonden. Telkens kwam echter de vraag aan de orde, hoe er gepreekt dient te worden. Deze vraag behoort nu niet tot het verleden. Ook vandaag wordt zij vernomen. Bij de predikers zelf leeft deze vraag, maar ook bij vele gemeenteleden, zowel ouderen als jongeren. Nu wordt er in de overdenking van deze vraag geen eenheid ontdekt. Dit wordt duidelijk bemerkt in de gesprekken. De opmerking doet het niet meer in 1973. Die prediking was te eenzijdig of te bekrompen. Dat kwam omdat men leefde bij enkele geloofszaken. De prediking richtte zich alleen op de ziel en het welzijn der ziel. In de prediking ging het hoofdzakelijk over de kenmerken van een waar christen en zijn beleving. Aan meer kwam men niet toe. Voor meer had men geen oog. Wat naast het welzijn van de ziel lag had direct geen waarde. Moest de aandacht maar zijdelings hebben. De predikers hadden ook een bepaalde preektrant en een bepaalde preekstijl. Die preektrant doet het nu niet meer en de preekstijl verstaat men niet meer. De predikers, die zich vandaag in verschillende opzichten aan hen verwant weten, behoren tot een wegstervend geslacht. Of dit waar is, weet ik niet. Dit is welbekend, dat zulkeen prediking waarin het bevindelijk element gehonoreerd wordt in ons vaderland nog ingang vindt. Dit blijkt duidelijk uit de kerkgang. Aan het kerkbezoek. En dat niet alleen 's morgens, maar ook 's middags of 's avonds. Door Gods goedheid heeft deze prediking nog vat op velen. Zowel ouderen als jongeren. In de gemeenten, waar een prediking nog gehoord wordt van de soevereine genade Gods in Christus, waar het bevindelijke element nog domineert in de prediking behoeft men, Gode zij dank, nog niet te klagen over de opkomst der gemeente. Daar behoeft men niet te gaan experimenteren. Daar wordt niet gedacht aan themadiensten, vierdiensten, informatiediensten, discussiediensten, avondgebedsdiensten of lofdiensten. Daar leeft de gedachte niet om te komen tot meer afwisseling in de middag of avondsamenkomst. Daar wordt de catechismus prediking nog graag gehoord. Men zou het een gemis gevoelen, wanneer deze prediking verviel. We zeggen het niet uit de hoogte, maar al dat experimenteren getuigt van geestelijke armoede. Armoede ook in de prediking. Men meent hierdoor de mensen weer naar de middagdiensten te trekken.

We zijn er echter van overtuigd, dat die aantrekkingskracht maar tijdelijk zal zijn. De praktijk in verschillende gemeenten laat ons dit duidelijk zien. Zo ook het streven naar eigentijdse prediking. De taal moet eigentijds zijn. De taal van de moderne mens moet in de prediking doorklinken. Immers die taal kennen ook onze jonge mensen. Men vergeet echter, dat er woorden en uitdrukkingen zijn, die de moderne mens niet kent en die in zijn denkschema niet passen. Dit zijn woorden en uitdrukkingen die het wezen van het evangelie uitmaken en niet wegelaten kunnen worden zonder het evangelie te verminderen en van zijn kracht te beroven. Deze woorden of uitdrukkingen zijn niet te vervangen. Specifiek bijbelse woorden zijn: zonde en genade, bekering en wedergeboorte. Rechtvaardiging en heiliging. Volkomen bijbels zijn de volgende uitdrukkingen: voor God in de schuld komen — zondaar voor God worden — de droefheid naar God kennen — de belijdenissen: tegen U heb ik gezondigd — ik weet, dat in mij geen goed woont — de beden als: uit de diepten roep ik tot U, o God wees mij zondaar genadig, schep mij een rein hart, o God, Heere, bekeer mij tot U! De Bijbel zelf is vol van woorden en uitdrukkingen die in de prediking niet mogen ontbreken en wanneer ze vervangen worden, dan wordt het wezen daarvan in de prediking niet aangegeven. Dan is de prediking in de volle zin van het Woord geen bijbelse prediking meer. Wie zich aan deze woorden en uitdrukkingen in de prediking ergert, ergert zich niet slechts aan deze woorden, maar aan de inhoud ervan. Men heeft een afkeer tegen de bepaalde vorm van geloofsleven, dat in deze woorden en uitdrukkingen zijn uitdrukking vindt. Voor verschillenden moet de preek zelf eigentijds zijn. Nu is het zeker waar, dat de prediking de eigen tijd in het blikveld moet hebben. De gemeente moet gewapend worden tegen de machten, die zich in elke tijd weer hullen in een ander kleed. De roeping

voor de dagelijkse leven moet voorgesteld worden. Elke prediking moet tijdprediking zijn. Maar niet eigentijds. De roep om eigentijds prediking, het streven naar eigentijds prediking is in wezen het begeren van en het brengen van een verminkt evangelie. Een tijdgebonden Woord van God. Men denkt dat de ware bijbelse prediking historisch gebonden, statisch, wereldvreemd, tijdloos is. Dit is zij pertinent niet. De ware bijbelse prediking gaat ook bijbels in op de vragen van onze tijd. Zoals dit ons in de Bijbel zelf wordt aangegeven. In die prediking klinkt het bijbelse woord: **also zegt de Heere!** Een theoloog van vandaag schrijft in één van zijn werken: „De in zwang zijnde slogans „actuele prediking” en „eigentijdse verkondiging” betekenen reeds een verzwakking en ontwaarding van de rechtse prediking. Alsof er werkelijke prediking zou kunnen bestaan, die niet terzake zou zijn! De bijbelse prediking bezit een eigen actualiteit, die boven het eigentijdse uitgaat en haar in elke tijd weer nieuw en verrassend maakt. Zij heeft een inhoud en zeggingskracht, die haar onafhankelijk maakt van elk tijdsstramien en daarom geldend voor elke tijd. Zij zegt immers wie de mens is voor God. Daarbij gaat het om de ontzagwekkende realiteiten van zonde en genade, Wet en Evangelie, oordeel en vrijspraak, kruis en opstanding, verzoening en verlossing.

De prediking van die werkelijkheden was er al in de dagen van de patriarchen en profeten en zij zal er zijn tot de jongste dag. Zij wordt niet van slag af gebracht door de vragen en noden, die welke zelfverzekerde tijd ook haar opdringt. Zij weigert de vragen en noden die haar worden voorgehouden, ernstig te nemen, omdat zij de mens, die de vragen stelt, op een veel dieper en wezenlijker wijze ernstig neemt, dan hij blijkens die vragen en noden zichzelf ziet en kent. Zij plaatst altijd weer opnieuw de mens, in welke tijd ook in de laatste ernst van de eeuwigheid. Zij spreekt niet over een aardse erfenis, die verdeeld moet worden; maar over de hebzucht en gierigheid, die het menselijk hart van armen en rijken vervullen en hem afhouden van God. Zij predikt niet de spijs die vergaat maar de spijs die blijft tot in het eeuwige leven. Zulk een prediking blijft altijd nieuw, levend, jong, krachtig. Zij voedt de mens, uit genade, met waachtige teerkost, met Manna uit de hemel”.

Dezelfde theoloog heeft ook nog een woord voor de predikers. „Hij is geen rechte prediker, als hij in de leer gaat bij deze of gene rhetor; als hij leengoed voor de prediking gaat halen in de moderne literatuur, als hij put uit de actualiteit van alledag en dat alles ineenflanst tot eigentijdse prediking. Hij is de ware Schriftgeleerde, die uit de schat van het Woord oude en nieuwe dingen voortbrengt. Ware prediking vooronderstelt, dat ons gehele denken doordrenkt raakt van de Schrift; dat al onze gedachten, gevoelens en overleggingen in gevangenschap staan van het Woord Gods; dat wij slaven, knechten, dienaars van het Woord geheel leven onder beslag en de vrucht van dat Woord. Bij de rechte prediker moet iets in vervulling gaan van de profetische uitspraak: „Zijn rieken zal zijn in de vreze des Heeren”.

Dat alles maakt het predikambt zwaarder en moeilijker dan meestal wordt beseft. Maar het maakt het ook wijder en dieper. De predikant zelf ervaart er in de eerste plaats de zegenrijke vruchten van en het is hem een oorzaak van vreugde, om uitdeler te mogen zijn van de onuitputtelijke diepten van het Woord”.

Vandaar dat we als antwoord op de vraag: moet het anders? geroepen worden te zeggen: het mag niet anders! Woord en kerk eisen dit!

Wie daarbij leeft, zoekt zijn kracht niet in nieuwe vormen maar bidt:

Ontbied ons Heer' aan 't hemelhof;
Doe Gij ons buigen in het stof.
Door Woord en Geest Uw stem verstaan;
Laat ons bij U ter schole gaan.
Span onze ziele snaren
op toon, o Heer'!

want; Wie is tot deze last bekwaam!

Om in Zijn heil'ge Naam,
aan God gewijd,
Zijn Woord vol majesteit;
Zijn vloek, Zijn zegeningen
de mensen aan te dringen!
Wie is bereid!

M. C. Tanis.

ONTMOETINGSDAG TE DORDRECHT D.V. ZATERDAG 28 APRIL 1973.

Aanvang morgensamenkomst half 11

Opening door Ds. G. Blom.

Spreker Ds. H. C. v. d. Ent.

Onderwerp: „De kwaadsprekende profeet”.

Slotwoord van Ds. A. v. Weerd.

PAUZE

Aanvang middagsamenkomst 2 uur.

Opening door Ds. R. Kok.

Spreker Ds. H. van Leeuwen.

Onderwerp: „De poorten der hel”.

Sluiting door Ds. M. C. Tanis.

Alle vrienden en belangstellenden zijn hartelijk welkom.

De ontmoetingsdag wordt weer gehouden in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk van Dordrecht-centrum: Singel 192. Het is ruim en gemakkelijk te bereiken, ook voor bezoekers, die met de trein komen.

Er wordt gratis koffie en eventueel frisdrank geserveerd. Men moet zelf voor brood zorgen. Het is de bedoeling, dat we om ongeveer 4 uur weer uiteengaan, zodat ook zij, die van verre komen, nog tijdig thuis kunnen zijn.

B.

Genesis 2 en 3

8

In ons vorige artikel hebben we een betrekkelijk lang gedeelte uit het betoog van prof. Oosterhoff geciteerd. We herhalen daaruit een enkele uitspraak: „De bijbelschrijver tekent op symbolische wijze, dat alle grote wereldrivieren uit het paradijs ontspringen.”

De schrijver gaat nog verder en het lijkt ons goed daarvan nog iets over te nemen. „Voor de oosterling betekende water leven. Rivieren brengen leven en vruchtbaarheid. Een boom, geplant aan waterstromen (Ps. 1 : 3), geeft vrucht. Geen water betekent dorheid, onvruchtbaarheid en dood. Dat de rivieren vruchtbaarheid en leven brengen is nog iets uit het paradijs. In alle vruchtbaarheid en schoonheid in de wereld mogen we nog iets zien uit het paradijs. Vanuit het paradijs gaan de rivieren door de wereld. Dat moet men niet geografisch, maar symbolisch nemen.”

Prof. Oosterhoff bouwt voort op gegevens in het boek Genesis, waarvan hij zelf moet zeggen, dat er niet eenstemmig over wordt gedacht en die hij een eigen uitlegging geeft. Daarmee komen we op het terrein van wetenschappelijke beschouwingen, die niet de Schrift tot grondslag hebben.

Prof. Aalders gaat in Zijn Korte Verklaring op het boek Genesis niet zo ver. Hij erkent eerlijk, dat we het niet weten. Dat siert een wetenschappelijk man als prof. Aalders geweest is. Hij had natuurlijk ook wel een hypothese kunnen opmaken en dan allerlei beschouwingen daaraan kunnen verbinden, maar hij deed het niet. Daarvoor kunnen we hem dankbaar zijn. Daarom treft het, dat prof. Oosterhoff, die erkennen moet, dat de oplossing nog niet gevonden is, aan zijn veronderstelling zulke verstrekkende conclusies verbindt. We weten niet hoe de juiste voorstelling van de vier rivieren moet zijn, maar prof. Oosterhoff gaat er in feite van uit, dat hij het wel weet.

De schrijver wijst nog op Ezechiël, op Ps. 46 : 5 en andere plaatsen om zijn gevoelens te verdedigen. We willen hem nog even het woord geven: „Vanuit de tempel evenals eens vanuit het paradijs, gaat leven en vruchtbaarheid door de hele wereld.

We kunnen ook denken aan Ps. 46 : 5: de beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods (St. Vert.). Die rivier is de beek Gods, die vol water is (Ps. 65 : 10). Het wil zeggen, dat Jeruzalem wordt tot een paradijs. Jesaja zegt ook, dat Jeruzalem een plaats van rivieren en brede stromen zal zijn (Jes. 33 : 21). Dat zien we in het boek Openbaring vervuld in het nieuw Jeruzalem (21 : 2). Daardoorheen stroomt de paradijsrivier, die ontspringt uit de Troon van God en van het Lam (geen zegen dan uit God en de gekruiste Christus) en overal waar de rivier komt is leven en vruchtbaarheid (22 : 1 vv). Dat bedoelt ook Gen. 2 te zeggen. Vanuit het paradijs gaat leven en vruchtbaarheid de hele wereld

door. Waar en hoe de rivieren ook mogen lopen, hoe hun naam ook moge zijn, de vruchtbaarheid, die ze brengen, stamt uit het paradijs, d.w.z. ze is van God en openbaring van zijn goedheid.”

Dit is dus de persoonlijke opvatting van prof. Oosterhoff, namelijk, dat we hier te maken hebben met een symbolische weergave van de werkelijkheid.

We hebben getracht ons voor te stellen, wat dit concreet betekent. De schrijver houdt vast aan de werkelijkheid, maar die is op een symbolische wijze beschreven. Dus we hebben niet een letterlijke weergave van de werkelijkheid. In werkelijkheid was het anders. De rivieren liepen niet zoals de bijbelschrijver dat meedeelt, want hij geeft het op symbolische wijze weer. De rivieren liepen anders dan voorgesteld wordt. Maar dan vallen de werkelijkheid en de symbolische weergave daarvan niet samen. Bij een zuivere, letterlijke weergave van de feiten kan iemand zich een voorstelling daarvan maken. Dat is bij een symbolische weergave van de feiten niet mogelijk. Hier verdwijnt de werkelijkheid achter het symbool. De werkelijkheid is niet allereerst van betekenis, maar wel het symbool. De bijbelschrijver brengt feitelijk niets meer dan een boodschap, die hij plaatst in het raam van de tijd, waarin hij deze boodschap overbrengt. De werkelijkheid komt op de achtergrond, maar ook de Heere Zelf, Die Zich openbaart.

Prof. Oosterhoff houdt in zijn werk voortdurend de gedachte van een symbolische weergave van de werkelijkheid voor ogen. De hoogleraar kan ons echter niet overtuigen van de juistheid van zijn zienswijze. Hebben we hier niet te maken met inlegkunde? Ondermijnt de schrijver op deze wijze niet de zekerheid der dingen?

We blijven vasthouden aan het Schriftverhaal als een letterlijke mededeling van de feiten. En we erkennen, dat we niet juist kunnen omschrijven waar het paradijs en de onbekende rivieren zijn te zoeken en dat we niet weten hoe we de gemeenschappelijke oorsprong van de vier rivieren ons moeten indenken. We willen daar niet indringen, maar onze onkunde belijden. We hebben het onderwijs van Gods Geest nodig om het Woord des Heeren recht te verstaan.

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Jullie herinneren je nog wel waar we de laatste keer over geschreven hebben. Dat was naar aanleiding van een brief, die we van een lezer hadden ontvangen en die ging over de vraag of er iets gebeuren moest met de mens. In verband hiermede haalde hij verschillende dingen aan uit het doopsformulier. Ik zou zeggen: Lees het artikel er nog maar eens op na. Dan kom je er weer in.

Want wat is nu het geval?

We hebben op dit artikel een heel uitgebreid schrijven gehad van dezelfde vrager, als waar het in dat artikel over ging. Hebben we de vorige keer zijn schrijven geheel weergegeven, dat is nu niet mogelijk, omdat het de plaats van twee volledige artikelen in ons blad in zou nemen. Voor we dan aan de behandeling daarvan toekwamen, zouden we al weer enkele weken verder zijn, gezien de frequentie, waarmee ons blad verschijnt. We zouden dan ook met één antwoord-artikel niet klaar zijn, maar er meerdere aan moeten wijden.

Want de vrager heeft zich in zijn laatste schrijven geopenbaard als een tegenstander van de kinderdoop. Dat was uit zijn eerste schrijven niet direct op te merken, vandaar dat we eigenlijk een beetje langs elkaar heen geredeneerd hebben. Dat is natuurlijk jammer en tevens een bewijs, dat we uit één enkele brief niet altijd weten met wie we nu eigenlijk te doen hebben. Wat hij in zijn laatste schrijven ons mededeelt, kunnen we voor een gedeelte onderschrijven. Maar met een groot gedeelte zijn we het toch ook weer niet eens. Dat is wederzijds, dacht ik, tot op zekere hoogte, ons goed recht. Uiteindelijk moeten we beiden buigen voor het Woord van God. En dat wil onze vraagsteller ook. Maar hier komt dan dadelijk de vraag aan de orde: Hoe leest gij? En je zoudt er dan ook nog bij kunnen zeggen: Verstaat gij ook hetgeen gij leest? Met het hanteren van bepaalde teksten om een zaak te verdedigen is men zonder meer niet klaar. Want veel teksten, worden vaak op de

klank af gebruikt — en dat niet alleen door leken — terwijl, als men ze nader gaat bekijken, ze met het doel waarvoor ze gebruikt worden, helemaal niets te maken hebben. Zo is ook een beroep op bepaalde schrijvers van naam, niet altijd afdoende. B.v. onze vraagsteller beroept zich op Spurgeon, Philpot, Warburton en Bunyan, die allemaal baptisten zijn geweest, dat zijn mensen, die tegen de kinderdoop zijn. Hij haalt er dan bij aan Luc. 10 : 21, waar staat, dat hetgeen voor de wijzen en verstandigen verborgen is, aan de kinderkens is geopenbaard. De toepassing is dan, dat God het aan „deze kinderen” nooit heeft geopenbaard, dat kinderen als ze pas geboren zijn, besprenkeld moeten worden.

Met deze tekst en zulke kinderen Gods op de achtergrond, meent mijn vraagsteller sterk te staan. Maar deze tekst zegt in dit verband niets m.i.z. Want als de Heere Jezus de Vader dankt dat Hij „deze dingen” voor de wijzen en verstandigen verborgen heeft gehouden, wat zijn dat dan voor dingen? Wordt daar o.a. ook de kinderdoop mee bedoeld? Ik geloof het niet. Het gaat over de vraag, hoe men tot vrede met God moet komen. Dat is het essentiële in deze tekst, en niet of men voor of tegen de kinderdoop moet zijn.

Nu twijfel ik er niet aan, dat bovengenoemde schrijvers kinderen van God zijn geweest. Maar garandeert het-kind-van-God-zijn, dat men dan ook gezuiverd is van alle dwalingen. Dan zou er onder de kinderen van God geen enkel punt van verschil meer moeten bestaan. En de geschiedenis is er toch, om van het tegendeel te getuigen. Niemand zal er b.v. aan twijfelen dat Calvin en Luther beiden kinderen van God zijn geweest, terwijl er toch op verschillende punten verschillen tussen hen bestonden. Ik hoorde eens een prof. zeggen: Hoeveel dwalingen kan een kind van God hebben, terwijl hij toch nog een kind van God is. We leven hier nu eenmaal nog niet in een volmaakte bedeling. Integendeel. Nu zijn er inderdaad „achtenswaardige mensen” tegen de kinderdoop geweest. Maar daartegenover staat een hele rij van niet minder achtenswaardige mensen, die er vóór zijn geweest.

Nu zal een voorstander van de kinderdoop moeilijk een tegenstander kunnen overtuigen. Ik vlei mij daarom heus niet met de gedachte dat mijn opponent het na het lezen van dit artikel, met mij eens zal zijn. Hij is zo overtuigd, dat hij met zijn vrouw zich zelfs over heeft laten dopen. Want voor de kinderdoop en daarom ook voor het formulier, vindt hij geen enkele grond in de H. Schrift.

We zijn het dadelijk met de schrijver eens, als hij zegt, dat velen met hun kinderen voor de doop verschijnen, die van God en Zijn gebod zich weinig of niets aantrekken. Zij worden aangesproken als gelovigen, terwijl zij zelfs grove ongelovigen zijn. Zo heeft hij het menigmaal in de N.H.K. gezien en ik zou niet graag beweren dat in andere kerken deze praktijken niet voorkomen.

Doch dat is de zaak niet waar het over gaat. Als men aangesproken wordt krachtens het doopsformulier, als een gelovige, dan gebeurt dit, omdat men belijdenis van het geloof gedaan heeft. Zo is het althans in de kerken van Gereformeerd belijden. Nu kun je hier natuurlijk weer in gaan op de vraag: Wat is dat voor een geloof, waar men belijdenis van heeft gedaan? Dat is ten diepste voor een mens moeilijk uit te maken. De Heere alleen kent het hart, al zal het er in de praktijk dikwijls op neerkomen, dat men belijdenis heeft gedaan, zonder dat men weet wat men eigenlijk heeft gedaan. Zelfs uiterlijk verstandig nog niet. Maar dit ligt dan voor rekening van hem of haar die belijdenis deed. Als men over dit punt door gaat redeneren, dan komt men op het terrein van de tucht terecht. En dat is al evenzeer gecompliceerd in deze „verwarde kerkelijke wereld”. We laten dat daarom nu maar rusten. Door de doop wordt geen genade verzegeld, zoals mijn opponent denkt, dat in het doopsformulier geleerd wordt. Maar de belofte. De belofte hebben en de genade hebben, is nog niet hetzelfde.

Petrus heeft gezegd: Want u komt de belofte toe en uwe kinderen Doch dan staat er een paar verzen verder te lezen: En die dan zijn woord gaarne aannamen, die werden gedoopt enz. Om dus de genade, die in de belofte vervat ligt, deelachtig te worden, moet men komen tot het aannemen daarvan door het geloof.

Men zal met het doopsformulier en de kinder-

doop wel nooit klaar komen, als men geen oog heeft voor de eenheid van het verbond in de oude en de nieuwe bedeling. Het is in feite maar één genadeverbond met twee bedelingen. De oude bedeling beperkt zich tot het oude bonds-volk: Israël. De nieuwe bedeling is uitgebreid tot alle volken, die onder de verkondiging van het evangelie leven. Als nu de kinderen in het oude testament het oud testamentische verbondsteken moesten ontvangen, dan is het logisch, dat in het nieuwe testament de kinderen het nieuw testamentische verbondsteken ontvangen. De doop is in de plaats der besnijdenis gekomen. Zie Col. 2:11, 12, al moeten we toegeven dat dit geen eenvoudige tekst is. Dit is echter wel duidelijk, dat de doop daar in verband met de besnijdenis wordt genoemd.

Ik moet ook toegeven, dat als men een echt kind van God is, door wedergeboorte, men dit ook blijft. Er is geen afval der heiligen. Maar dat neemt niet weg, dat de bijbel toch onderscheid maakt tussen kinderen en kinderen. We hebben daar de vorige keer reeds op gewezen. Je komt er hier echt niet met de redenering, zoals mijn opponent dat wil: Je bent kind, of je bent geen kind. Dit blijkt ook duidelijk uit het voorbeeld, dat hij zelf gebruikt, van Judas. Judas is wel uitverkoren geweest als discipel, maar nooit als echt kind van God tot de zaligheid. Was dit laatste het geval geweest, dan zou hij ook zeker zalig geworden zijn. Want de roeping en de verkiezing Gods zijn onberouwelijk.

Als u mij vraagt, hoe ik dat „tweeërlei” verklaren wil, dan moet ik zeggen, dit niet te kunnen. Ik zeg hier alleen, niet wijzer te willen zijn dan de schrift, die dit duidelijk leert. Ik zou ten deze een ieder aan willen raden het boekje van Ds. I. Kievit te lezen over „Verbond en Prediking”. Daar wordt het „tweeërlei” zoals de bijbel het leert, duidelijk in aangetoond.

Het voordeel van de joden was, dat hun de woorden Gods waren toebetrouwd, wat echter niet stuk voor stuk, voor hen de zaligheid garandeerde. Zo hebben ook de nieuw testamentische kinderen des verbonds vele voorrechten. Inderdaad is nu het onderscheid, wat er Oud-testamentisch tussen de joden en heidenen bestond, weggefallen. Wat het verbond en de genadebeloften betreft, staat de nieuw-testamentische kerk nu op één lijn met de oud-testamentische. Het terrein des verbonds is nu verbreed geworden. „Maar het is (nog) niet al Israël wat Israël genaamd wordt”. Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. En de uitverkorenen worden zeker zalig. Die worden tenslotte maar alleen zalig. En wie dat zijn, weet de Heere alleen. Want de Heere kent degenen die de Zijnen zijn. En als ik niet zalig word, dan ga ik verloren, niet omdat ik niet uitverkoren was, maar omdat ik niet geloofd heb. Natuurlijk ook omdat ik niet uitverkoren was. Maar als ik dat op de voorgrond zou gaan stellen, dan zou ik uiteindelijk er toe kunnen komen, om van mijn verloren-gaan God de schuld te geven. En de mens is er echt niet te goed voor om dat te doen. Ja, hij is alzo verdorven, dat hij veel eer God de schuld zal geven dan zichzelf. Alleen wanneer genade werkelijk heerschappij gaat voeren in zijn hart, dan geeft hij niet God de schuld, maar zichzelf. En dat weegt dan dubbel zwaar, omdat men gedoopt is. Want God heeft dan van Zijn kant gedaan, (menselijk gesproken) alles wat tot mijn zaligheid van node was, maar ik heb niet gewild dat Hij Koning over mij zou zijn. De verantwoordelijkheid van het verloren gaan, komt dan ten volle voor mijn rekening te liggen. Die wordt dan ook aanvaard. En voor de zodanigen wordt genade een wonder, een echt wonder. Want het is alleen genade, wat hen nog redden kan. En dezulken worden ook wezenlijk met genade be-deeld. De „geschonken” beloften worden dan aan

Heden behaagde het de Heere, Zijn getrouwe dienstknecht na een ernstige ziekte tot Zich te nemen, mijn innig geliefde zorgzame man, onze broer, zwager en oom

DS. JOH. VAN DOORN,
predikant van de Chr. Geref. Kerk te Doornspijk,
in de ouderdom van ruim 72 jaar.

Hebreeën 4 vers 9.

F. M. van Doorn - Denekamp.

DOORNSPIJK, 17 maart 1973.
Veldweg 35.

De teraardebestelling heeft woensdag jl. plaatsgevonden

het hart „toegepast”, of wilt u: „in geloof aangenomen”. Dit alles geschiedt door de werking des Heiligen Geestes, Die Zijn souvereine gang gaat, door dit leven, met Zijn bedieningen. Ten deze mocht het een ieders vragen wel zijn, van jong en oud:

Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest;

Mocht die mij op mijn paan ten Leidsman strekken, enz.

Nogmaals, ik wil niet beweren, mijn vraagsteller overtuigd te hebben, maar ik hoop wel dat dit schrijven tot meer begrip zal leiden voor het aloude Gereformeerde standpunt, wat ook door onze belijdenisgeschriften is ingenomen. Deze zijn gegrond op Gods Woord en hebben de kreet der eeuwen doorstaan.

Daar de grens van de mij toegemeten ruimte in ons blad reeds meer dan overschreden is, haast ik mij om afscheid te nemen en jullie allen weer hartelijk te groeten.

Alleen... ja, deze ene regel moet er toch nog maar bij. Ik hoop dat de eindredakteur hem niet schrappen zal. Jullie komen toch allemaal naar Dordrecht op zaterdag 28 april? Dan zien we elkaar tenminste nog weer eens van aangezicht tot aangezicht.

Jullie aller vriend. Ds. H. C. v. d. Ent.

ZENDINGSMIDDAG SLIEDRECHT

D.V. zaterdag 7 april om 3 uur
in de Chr. Ger. Kerk, Kerkbuurt 72.

Spreekers:

Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht
Ds. H. C. v. d. Ent, Katwijk a. Zee
Ds. G. Blom, Meerkerk

Vertelling voor de kinderen door de
Wel. Heer A. Terreehorst,
Vlaardingen

Voor bijbels, boeken en muziek
is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad - Snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL
Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam 16
Telefoon 010-128934

Voor Uw gezondheid of vakantie:
PENSION - RUSTOORD
„REPOS AILLEURS”
Driebergen - Telefoon 03438 - 2466.

OOSTERBEEK (Arnhem)

Telefoon 08307 - 31 69

Hotel „DREYEROORD”

NATUUR- GENEESWIJZE? JA!

Tegen praktisch iedere kwaal is
kruid gewassen!
Door beslag te leggen op een groot
aantal waardevolle kruidenrecepten,
zijn thans reeds meer dan 40
soorten kruiden in samengestelde
vorm uit voorraad leverbaar.
Kuur voor een maand f 8,50 (geen
bijkomende kosten!) Zijn onze
kruiden voor U nog onbekend,
vraag dan de gratis brochure aan!

DROGISTERIJ SIKKING
Barneveldstraat 5 Haarlem
Telefoon: 023-312882
b.g.g. 324606 - Giro 190609

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend
statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385-13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77)

WEDUWE, 66 jaar zoekt

PLAATSING in de HUISHOUDING,
als huisgenote.

Oude waarheid toegedaan.

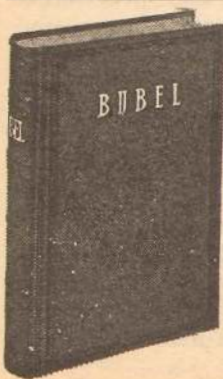
W. Bruinzeel - Elhorst,
Waterigeweg 15¹¹,
Zeist.

MET VAKANTIE NAAR TEXEL!

VAKANTIE - CENTRUM „DE VERRASSING” heeft voor de maanden mei,
juni en augustus nog vrij:

- ★ 4- en 6 pers. sta-caravans, voorzien van elektra, eigen toilet, waterleiding enz.
- ★ 8 pers. luxe bungalows met douche, verwarming, koelkast e.d.
- ★ Voor gezinnen, jongelui en zij die graag een geheel verzorgde vakantie willen genieten, hebben we nog gelegenheid voor volledig pension.
- ★ Ook kunt U dit jaar Uw Paasvakantie hier door brengen.
- ★ Heeft U wel eens gebruik gemaakt van ons speciaal Pinksterweekend?

Bel of schrijf even om nadere inlichtingen en vraag onze folder met foto's aan. Vakantie-
centrum „DE VERRASSING”, Postbus 302 Oosterend, Texel. Telefoon 02223 - 661 - 391.

Voor al uw boeken, bijbels en psalmboeken

BELEEFD AANBEVELEND

Boekhandel Van Leeuwen

Postbus 39, Urk

Telefoon 05277 - 17 83

Na 7 uur Tel. 05277 - 15 93

